

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ № 45 від 29.09.2023 р.
Директор ЗДО (я/с) «Вишенька»
_____ Наталія КАЛІНІЧЕНКО

ПОЛОЖЕННЯ **про порядок розгляду випадків булінгу** **в Миколаївському закладі дошкільної освіти** **(ясла-садок) «Вишенька»** **Зачепилівської селищної ради**

1. Загальні положення

1.1. Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

1.2. Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

2. Повноваження директора закладу дошкільної освіти (ясла-садок) «Вишенька» Зачепилівської селищної ради (далі – ЗДО) та уповноважених ним осіб щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню):

2.1. Директор ЗДО (я/с) "Вишенька":

- забезпечує створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування);
- забезпечує контроль за дотриманням правил поведінки здобувача освіти в закладі освіти;
- забезпечує контроль за дотриманням працівниками ЗДО правил академічної доброчесності;

- затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти з урахуванням пропозицій територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) у ЗДО ;
- розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування;
- скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідних заходів реагування;
- розглядає скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг;
- повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти.
- реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації бесід, консультацій, тощо з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії;
- контроль за дотриманням правил поведінки здобувача освіти у закладі освіти.

2.2. Педагогічні працівники ЗДО (я/с) "Вишенька" забезпечують:

- реалізацію просвітницького напрямку всіх учасників освітнього процесу шляхом організації тематичних заходів, бесід, консультацій з метою формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії;
- прозорість та інформаційну відкритість шляхом формування та оприлюднення на веб-сайті ЗДО, розміщення в інформаційних куточках для батьків здобувачів освіти інформацію та нормативно-правові акти з питань щодо протидії булінгу;
- розроблення плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;

- розроблення порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;
- розроблення порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування);
- розроблення правил поведінки здобувача освіти у закладі освіти;
- контроль за дотриманням правил поведінки здобувача освіти з закладі освіти;
- забезпечує контроль за дотриманням педагогами ЗДО правил академічної доброчесності;
- забезпечують здобувачам освіти захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю;
- забезпечують дотримання правил поведінки здобувача освіти з закладі освіти;
- повідомляють керівника ЗДО про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб;
- сприяють керівництву закладу освіти у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);
- виконують рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.

3. Діяльність Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) закладу дошкільної освіти (я/с) «Вишенька»:

3.1. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) закладу дошкільної освіти «Вишенька» (далі – Комісія) створюється наказом директора ЗДО та скликається для прийняття рішення за результатами розслідування про факти булінгу (цькування).

3.2. В своїй діяльності Комісія керується Кодексом України про адміністративні правопорушення, Законом України «Про освіту», Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», цим Положенням та іншими нормативно-правовими актами з питань щодо протидії булінгу (цькуванню).

3.3. До складу Комісії можуть входити керівник закладу, педагогічні працівники, батьки постраждалого та булера та інші зацікавлені особи.

3.4. Комісія діє відповідно до Порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в ЗДО , Порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в ЗДО та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування).

3.5. Засідання Комісії скликається директором ЗДО для розгляду та неупередженого з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) в ЗДО відповідно до заяви, що надійшла.

3.6. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що керівник закладу освіти має повідомити постраждалого.

3.7. Рішення Комісії реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

3.8. Потерпілий чи його/її представник також можуть звертатися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служб у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

4. Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти:

- учасники освітнього процесу подають заяву директору ЗДО про випадки булінгу по відношенню до дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;
- директор ЗДО розглядає заяву в день її подання та видає рішення про проведення розслідування;
- проводиться повне та неупереджене розслідування щодо випадків булінгу (цькування) з залученням осіб, від яких отримали інформацію;
- директор ЗДО для прийняття рішення за результатами розслідування створює наказом комісію з розгляду випадків булінгу (цькування) та скликає засідання для прийняття рішення за результатами розслідування та виконання відповідних заходів реагування;
- рішення Комісії реєструється в окремому журналі, зберігається в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії;
- потерпілий чи його/її представник також можуть звернутися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служби у справах дітей.

5. Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування):

- в разі підтвердження факту вчинення булінгу (цькування), за результатами розслідування та висновків Комісії, повідомляються

уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та служби у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в ЗДО ;

- виконується рішення та рекомендації Комісії в ЗДО;

- надаються соціальні та психолого-педагогічні послуги здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу;

- директором ЗДО або уповноважені ним особи відповідно чинного законодавства та в межах повноважень здійснюють контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в ЗДО.

6. Права та обов'язки учасників освітнього процесу:

6.1.Здобувачі освіти мають право на:

- повагу людської гідності;

- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;

- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування).

6.2. Здобувачі освіти зобов'язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;

- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля.

6.3. Працівники, які залучаються до освітнього процесу, мають право на:

захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

6.4. Працівники, які залучаються до освітнього процесу, зобов'язані:

повідомляти керівника ЗДО про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).

6.5. Батьки здобувачів освіти мають право:

- отримувати інформацію про діяльність ЗДО , у тому числі – щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування),
- отримувати інформацію про результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є);
- отримувати інформацію про результати оцінювання якості освіти у закладі освіти та його освітньої діяльності;
- подавати керівнику закладу або засновнику закладу освіти заяву про випадки булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;
- вимагати повного та неупередженого розслідування випадків булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

6.6. Батьки здобувачів освіти зобов'язані:

- виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- сприяти директору ЗДО № 8 у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);
- виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення про порядок розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі дошкільної освіти (ясла-садок) «Вишенька» Зачепилівської селищної ради

(далі – Положення) затверджується рішенням педагогічної ради ЗДО та затверджується наказом директора ЗДО.

7.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням педагогічної ради ЗДО та відповідно до наказу керівника ЗДО.

**ПЛАН ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ
в Миколаївському закладі дошкільної освіти (ясла-садок) «Вишенька»
Зачепилівської селищної ради**

(Затверджено на педагогічній раді ЗДО
Протокол від 30.08.2023 року)

№ з/п	Назва заходу	Цільова аудиторія	Термін проведення	Відповідальний
Діагностичний етап				
1.	Оновлення бази інструментарію для діагностування рівня тривожності в дитячих та педагогічному колективах.	Діти старшого дошкільного віку Вихователі ЗДО	Щорічно, вересень	Вихователі
2.	Створення банку даних дітей «групи ризику».	Діти старшого дошкільного віку	Щорічно, вересень	Вихователі
3.	Діагностування рівня тривожності в дитячих колективах: спостереження за міжособистісною поведінкою здобувачів освіти, опитування педагогів.	Вихованці ЗДО	Систематично	Вихователі
4.	Дослідження особистісних особливостей дитини, самооцінки, характеру взаємовідносин дитини з оточенням (методики «Сходінки», «Малюнок сім'ї»).	Діти старшого дошкільного віку	Щорічно, вересень	Вихователі

5.	Проведення анкетування педагогів «Визначення рівня тривожності дошкільника»	Діти старшого дошкільного віку	Щорічно, жовтень	Вихователі
6.	Визначення психологічного мікроклімату в групі. Проективна методика «Я у дитячому садку».	Діти старшого дошкільного віку	Щорічно, листопад	Вихователі
7.	Проведення анкетування батьків «Про емоційний стан дошкільників в умовах воєнного стану» (з метою виявлення рівня тривожності та психічного напруження дитини).	Батьки вихованців ЗДО	Листопад	Вихователі
8.	Проведення опитування батьків «Ефективність діяльності ЗДО щодо попередження дитячих конфліктів та булінгу».	Батьки вихованців ЗДО	Травень	Вихователі
9.	Проведення анкетування педагогів з питань обізнаності щодо булінгу.	Вихователі ЗДО	Листопад	
10.	Проведення анкетування педагогів «Визначення емоційного благополуччя дитини в групі дитячого садка (за Г.Любиною та Л.Мікулік	Вихователі старшої різновікової групи	Листопад	
11.	Спостереження за міжособистісною поведінкою дітей.	Діти старшого дошкільного віку	Протягом року	Вихователі

12.	Визначення індивідуальних особливостей дітей, які потрапили в складні життєві ситуації.	Діти старшого дошкільного віку	За запитом	Вихователі
-----	---	--------------------------------------	------------	------------

Профілактично-просвітницький, корекційно - розвивальний етап

13.	Ознайомлення та вивчення законодавчих актів, нормативно-правової бази щодо запобігання та протидії булінгу (цькування).	Вихователі	Постійно	Директор ЗДО
14.	Розміщення нормативно-правових документів, телефонів довіри на інформаційних стендах та веб-сайті ЗДО для ознайомлення батьківської громадськості.	Вихователі Батьки	Постійно	Вихователі
15.	Створення комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в ЗДО та забезпечення ефективної взаємодії усіма членами комісії.	Учасники освітнього процесу	У разі виявлення випадку	Директор ЗДО
16.	Контроль стану попередження випадків булінгу.	Учасники освітнього процесу	Щороку, за потребою	Директор ЗДО
17.	Консультації для сімей здобувачів освіти при вступі дітей до ЗДО із Законом України «Про охорону дитинства» (розділ 2. Права та свободи дитини ст. 8, 10).	Батьки вихованців	Протягом року, за потребою	Директор ЗДО
18.	Забезпечення морально - безпечного освітнього простору, формування позитивного мікроклімату та толерантної взаємодії під час	Діти старшого дошкільного віку	Постійно	Вихователі ЗДО

	організації освітнього процесу.			
19.	Інформаційно-просвітницькі заходи з питань запобігання і протидії булінгу у координації із службами у справах дітей, підрозділами органів Національної поліції України, громадськими організаціями.	Учасники освітнього процесу	Щороку, за потребою	Директор ЗДО
20.	Проведення навчального тренінгу для педагогів на тему: «Мобілізація зусиль громади щодо ідентифікації та реагування на випадки гендерної зумовленого насильства, з особливою увагою до домашнього насильства під час війни» від громадської організації «ЛА СТРАДА - Україна».	Вихователі	Жовтень	Директор ЗДО
21.	Тиждень протидії булінгу. Цикл занять: - «Ми – дружні хлопці та дівчата»; - «Школа друзів та подруг».	Діти різновікової групи «Калинка»	Листопад	Вихователі
22.	Проведення консультативного заняття для педагогів на тему: «Дитина з агресивною поведінкою: як реагувати та взаємодіяти».	Вихователі	Лютий	Директор ЗДО
23.	Читання літературних творів, обговорення проблемних ситуацій, дидактична гра «Оціни вчинок».	Діти старшого дошкільного віку	Щороку	Вихователі

24.	Бесіди із здобувачами освіти щодо набуття умінь та навичок ненасильницької поведінки .	Діти старшого дошкільного віку	Щороку, за потребою	Вихователі
25.	Підготувати інформацію батькам на сайт на тему: «Прояви психологічного насилля щодо дітей».	Батьки вихованців	Листопад	Вихователі
26.	Тематичний брифінг з переглядом та обговоренням відео сюжетів щодо ненасильницьких методів поведінки та виховання, вирішення конфліктів, управління власними емоціями та подолання стресу.	Вихователі	Квітень	Директор ЗДО
27.	Надання психолого-педагогічних послуг учасникам освітнього процесу, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу.	Учасники освітнього процесу	У разі виявлення випадку	Директор ЗДО